

Румен Воденичаров

ПО ПЪТЕКИТЕ КЪМ ШАМБАЛА

Хималайски хроники

София, 2024

© Издателство „Изток-Запад“, 2024

Всички права на български език запазени. Нито една част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана или предавана под каквато и да е форма и по какъвто и да било начин без изричното съгласие на издателство „Изток-Запад“.

© Румен Воденичаров, 2024

© Румен Воденичаров-младши, съставител, 2024

© Румяна Дамянлиева, оформление на корицата, 2024

ISBN 978-619-01-1518-2

РУМЕН ВОДЕНИЧАРОВ

**ПО ПЪТЕКИТЕ
КЪМ ШАМБАЛА**

Хималайски хроники

Съставител

Румен Воденичаров-младши

Съдържание

За човека в планините и планините в човека	7
--	---

РАЗХОДКА ПОД СЕДЕМ ОСЕМХИЛЯДНИКА

Предговор	11
Първи български трекинг през най-дълбоките разломи в света и превала Торонг Ла.....	17
Един дълъг трекинг до Еверест по пътя на Тилман	65

САМОТНО ПЪТЕШЕСТВИЕ ДО КАНЧ

Предисловие	121
Шамбала.....	126
Самотно пътешествие до Канч (дневник)	129

КРАТКИ ИСТОРИИ

Политическата обстановка в Непал.....	173
Среща с Едмънд Хилари.....	177
Спомен за Асен Джаков и първия хималайски трекинг	183
На Айлан пик с Асен Джаков.....	189
Моите приятели от Харков и Донецк.....	195
30 години от първата българска хималайска експедиция	201
Трекинг в планините на Кашмир.....	204
Пътешествие до Каракорум	210
Нова Зеландия – непозната и недостижима	215
Трекинг до Маунт Кук	220
Трагедията на превала Торонг Ла.....	227
Где е земният рай? Той е там някъде.. високо, високо	233

*На милата ми съпруга Цвети – връх, който покорявам цели 30 години.
На изключителния ми син Румен и на дъщерите ми Людмила, Илиана и Румяна,
споделящи общата ни страст – планината.
На моите приятели Асен, Павел, Недялко и Симеон –
за забравимото време с тях в Хималаите.*

За човека в планините и планините в човека

Където и да е, с когото и да е, авторът на книгата – Румен Воденичаров – остава син на високата планина. Ако мислите, че това е клише – направо грешите: започва с родителите си на Василашката поляна в Пирин (1948), цели две години от живота му преминават в доброволни дежурства и курсове по базите на Планинската спасителна служба (1960–1990), участва в първата проучвателна експедиция в Непал за изкачването на осемхилядника Лхоце (1980), после води първите хималайски трекинги (1981 и 1983), участва в две научноизследователски експедиции в Лангтанг (1984) и Ама Даблам (1987) и още и още трекинги и изкачвания, та общо 13 в Непалските Хималаи, Йотунхаймен (Норвегия), Каракорум (Пакистан), Кашмир и Ладак (Индия) и Новозеландските Алпи. Местните го смятат за местен заради тибетския му фенотип, европейците го разглеждат като експерт и го канят за водач.

До ден днешен е само полезен на всички, които го познават, пък и на тези, които не го познават отблизо. У него няма корист, не забогатя, не се наду (казано на жаргон) от това, което е направил. Със светли очи, чиста съвест и иронична усмивка, с поглед, устремен към високите планини, Румен Воденичаров днес най-после ни предлага своята книга с пътеписи. По същество тя представлява едно ново литературно течение – „лиричен мазохизъм“. Неговите спомени ще ви разкажат повече за него – за човека в планините и планините в него!

*Предисловие от Димитър Пеев,
участник в хималайските научни
експедиции през 1984 и 1987 г.*

**РАЗХОДКА ПОД СЕДЕМ
ОСЕМХИЛЯДНИКА**

Трансхimalаи' 83

25 март

Замитаване от София. Много приятели. Оудиока за пръв път Румета и Мана. Колежките беки олесиха пътя се сирешахме за успеха. Стас и Жак ме караха с АЗ-кача на ПКС. Мухаха хората от други отдели и "Рилс". Навън се събра цяла тла Брани ми, Ванко, Йовчи, Свешлин, Венко и Софка с децата, Злати. Доиде нагрява от болницата и пелетата на Тавел с децата. Той замнаба в последния момент. Стилнаме се пред входа на летището. Багажът ни е взривителен, но Монкама с колежките си го прекарва без проблем. Излягаме за Кувейт. Николай не можа този път - ще рясана е затворена - ние сме жертви на мигр. приоритет. Най-малко сега взрива не ела. Писем червено вино в джобо на самолета и си и уморени и възбурени (особено Асен).

Кувейт - големо летище с много чакани тикли араби. Престои 2 часа. Всички дами са в светло сини кашколи. Елебестона сии е минала чаика. Новобогатили. Мукозти наганаи, от които всички отиващи за Индия с нашите самолети носели ячонка стерео мисанка. Наричахме ги "музикантите", Чуректо е да си на месин, ведкоментарти не измива никаква цензура. Мисим с "Драгата" 747, Малко бързо този път, Кувейт е по-близо, а и Зелени се върши кааи. По пътя слушахме сиревипрограми с едни интересни социални (без црворитици) и глерали снимки около нас. Кол 4.50 ч. кааите в Делхи. Мисим А. Аманасов от Кули - миса на България, Сиревипици дн гма е непрекъснато с нас и спавалиме добри претели.

26 март

Означило се плочвалиме към хонел, но след това паркираме на павана в класната стая на Центъра. Наширскити ни се подобразацонно смесиваие 600 Rs. Пилатикати е засти с ген. Силейчев. Правиме Наско едни тур през GATE of INDIA, Президентские двореца ни остава на Длан Пал в сумаахаа на Азия. Павкача и Пона са смаяте, ние с Асен сме вече с рунити. Врщаме се псина от там през Поргата на Индия. Сегалиме на превитиа. Стилнаме. Леко и свободно нф, колко по-лесно е сега Чуре ще доиде и Монкама, О, Умас! Платурнати с шрвтана към развала, Окача ме в на вомейо и шрвалме пондишана и венлашора.

27 март

Собудраит ни Монкама и Наско. Всички сме зчерно, Кафе, Закуска. Пргиваме за Могоулските градине. Чурекет парте с екзотични звезиз. Построити на Могоулите (1400-1800 г.) са вичимилити. Струва ни се, че сме в приика аи 1901 нощ. После Наско ни остава в центъра на Синар Дахи. Невероятно човешки правуляк и пазар. От там отиваме към Бирто Телит. Тук е умрел Махатмаганиди и храмот е вригнат в негови чести. Кадриле б по хларния пазар. Сега предвз да се върнем чак до Кули - център. Пазар едни пилонити-рихта за 10 Rs и минавалиме шриуирнато през Президентские дворец. Мгалиме през арката. Писем кола и клучел бора-двора. Едне ратис се мивае от родителите си и за малко да се црвали. Наширвешити е празнично. Хонето набитава. Вечерта сме на вечеря у Калиова. Ачелим печено, баканити, долитиена салата. Писем за успеха ни мисейта, Претелме, Говорим до късно в класната стая. Навън е поиме пана игра. Чуба се шрвнатието на шрелише на пазичити. Зриваме доволни, че всичко това след шолкови много разговори все пак започна.

Прегговор

Неотдавна отново ми попадна дневник, който съм водил преди 40 години по време на едно гигантско пътешествие на петима български планинари в Хималаите през пролетта на 1983 г.

То е пионерско и уникално; едва ли ще бъде повторено от наши сънародници.

Хималаите вече не са същите. Магията на Хималаите насели древните пътеки на великата планина с хора от всички континенти. Едни – с финансови възможности – се нареждат на опашките за изкачване на осемхилядници. Други преминават през високи над 5000 метра превали и съзерцават хималайските върхове, като постигат близост с Космоса и опознават себе си. Трети продължават с многодневни духовни практики да търсят входа на „една от загадките на Централна Азия“ (Ръорих) – страната Шамбала.

Хората винаги са вярвали, че има страни на света, в които човек може да бъде по-щастлив. Митът, че съществува и земна Шамбала, завладява много пътешественици от средата на XVII век, когато двама мисионери се завръщат от Бутан и разпространяват легендата, че там, в Хималаите, се намира „земен рай“. Не закъсняват експедициите, като най-активни са двете империи: английската и руската. В историята на хималологията остават имената на Чарлс Еванс (Англия) с книгата „Трансхималаи. Тибетски светини. Неизвестната планета“, Н. М. Пржевалски (1839–1888), Николай и Елена Ръорих (Русия) с тяхната тибетска експедиция (1924–1928), Елена Блаватска (1831–1891), шведа Свен Хедин (1865–1952) – с „Покривът на света. В сърцето на Азия“, германеца В. Филхнер (1877–1957) и др.

През XX век успоредно с алпийските експедиции на англичани и германци към Хималаите потеглят секретните експедиции на хитлеристите от СС¹, ръководени от Ернст Шефер и Карл Хаусхофер, за да търсят следи от родоначалниците на арийците. Входът към могъщото небесно владение Шамбала така и не бива открит и след Втората световна война се налага убеждението, че Шамбала е разположена в друга реалност и в измерение, достъпно само за духовно извисени

¹ Вж. „Нацистите в Тибет“, издадена от „Изток-Запад“ през 2021 г.

личности с положителна карма. Така пътешествието към Шамбала остава преди всичко духовно пътешествие.

И в Хималаите просветлението, което 35-годишният Гаутама Буда постига с медитация за 49 дни, остава цел на всеки човек, изповядващ четвъртата световна религия – будизма. Все пак отпадна предупреждението на древните ламы (будизмът е въведен като официална религия от 28-ия крал на Тибет през VII век) хората да не се доближават до заснежените склонове на Сагармата (Еверест), защото кармичното действие се усилва многократно и може да бъде гибелно за хора с пороци.

След покоряването на всички най-високи върхове с големи експедиции настъпи бързо развитие на т.нар. трекинг туризъм. Носачи, храна и подслон се намират по всички по-известни маршрути. Десетки са хималайските туристически маршрути, хиляди туристи ги преминават преди и след мусонните дъждове. Те не бродят с тежки раници и всичко необходимо на гърба, не броят като нас звездите през бамбуковите стени на местните „спални“, нито преминават над реките по разплетени бамбукови мостчета. Шерпите придобиха самочувствие, строят къщи на три ката, а децата им учат в училищата от програмата на Хилъри три езика: непали, английски и тибетски.

Енергията, която струи от убежищата на хиндуистките и будистките божества, е причина за едно „заболяване“, което синът ми по-късно във времето определи като **Хималария**, защото след всяко завръщане започвахме да кроим планове за ново пътешествие.

През пролетта на 1983 г. започна и нашето дълго пътешествие под непалските осемхилядници. Седем от тях заснехме от непосредствена близост. На Канчендзънга, който преди 40 години беше разрешен само за алпийски експедиции, отидох шест години по-късно. За два месеца преминахме около 700 км, като се издигнахме на превали, високи до 5700 м. От 2002 г. този трекинг за напреднали се нарича „Големите хималайски пътеки“ (*The Great Himalaya Trail*). Оказва се, че петима български планинари, напуснали на собствен риск „парника“ на социалистическата страна, са преминали половината от този маршрут без излишъци от конвертируема валута, без носачи и водачи и без връзка с Родината. Непосетени останаха само Бутан и обиколката на свещения Кайлаш, понятно защо. Дневната такса за трекинг в Бутан по това време беше 100 долара, а връх Кайлаш е на територията на днешен Китай.

Моят старателно воден дневник възкресява едно дълго ходене по мъките и може да служи като ръководство и напътствие за младите българи, които мечтаят за трудни пътешествия в непознати земи и търсят своята Шамбала. Посвещавам с благодарност моя разказ на приятелите си **Асен Джаков, Павел Радев, Недялко Попганчев и Симеон Груев**, с които прекарахме заедно два незабравими месеца във великата планина. Позволих си да включа някои техни уникални текстове и снимки.